

Grey4Green

Aktiv aldring og klimaindsats gennem inddragelse af ældre i naturbeskyttelse



Håndbog for FRIVILLIGE SENIORER I NATUREN



**Forfattere i alfabetisk rækkefølge:**

Associação BioLiving, Daniela Salazar Simões

Associação BioLiving, Inês Pimentel Santos

Association Des Agencies de la Democrtatie Locale, Virginia Stimilli

Center for the Advancement of Research Development, Tassos Dimitriou

Environmental Agency of Iceland, Julie Kermarec

FO-Aarhus, Elizabeth Gregersen

FO-Aarhus, Karin Coles

Município de Lousada, Mariana Cardoso

Redaktør:

Mariana Cardoso, Município de Lousada

Fotokrediteringer:

Environmental Agency of Iceland

FO-Aarhus

Município de Lousada

Layout og Cover:

Center for the Advancement of Research Development

Inden for rammerne af Erasmus+ Project

Grey4Green:

Frivillige seniorer for naturbeskyttelse

Projektumnummer: 2021-1-DK01-KA220-ADU-000026601

August, 2023



Medfinansieret af Den
Europæiske Union

Finansieret af Den Europæiske Union. De synspunkter og holdninger, der kommer til udtryk, er dog kun forfatterens og afspejler ikke nødvendigvis Den Europæiske Unions eller Forvaltningsorganet for Undervisning, Audiovisuelle Medier og Kultur (EACEA) synspunkter og holdninger. Hverken Den Europæiske Union eller EACEA kan holdes ansvarlige for dem.

Indhold

01. Indledning **6**
02. Hvad betyder det at være frivillig? **7**
03. Hvad er vigtigheden, den økologiske og sociale betydning af frivilligt arbejde i naturbeskyttelse? **9**
04. Vigtigheden af aktiv aldring **13**
05. Få det meste ud af din frivillighed **17**
06. Hvordan man forbereder sig på en frivillighedsmission **19**
07. En frivilligs rettigheder og forpligtelser **21**
08. Juridiske rammer for programmer for grønt frivilligt arbejde **25**
09. Sundheds- og sikkerhedsspørgsmål **27**
10. Hvad gør man hvis... **29**
11. Yderligere information **30**
12. En kort oversigt over frivilligt arbejde i Europa **31**
13. Forskellen mellem frivilligt arbejde og service learning **33**
14. Referencer **34**

PROJEKTPARTNERE

DANMARK

Frit Oplysningsforbund-Aarhus (FO-Aarhus) - koordinator

FO-Aarhus (Foreningen for Voksenuddannelse) er en ikke-statslig, non-profit organisation, der blev etableret i 1973 for at tilbyde ikke-formel voksenuddannelse og rådgivning til borgerne i Aarhus. Den har sin egen valgte bestyrelse, der består af repræsentanter fra den private sektor, den offentlige administration og den formelle og erhvervsfaglige uddannelsessektor. FO-Aarhus' grundlæggende ekspertise ligger i ikke-formel voksenuddannelse for den brede offentlighed og specialisering i programmer, der hjælper dårligt stillede grupper - f.eks. indvandrere, arbejdsløse, mennesker med indlæringsvanskeligheder, dyslektikere, mennesker med mentale problemer - med at forbedre deres livskvalitet og integrere (eller re-integrere) i samfundet og arbejdsstyrken. Målet er at styrke deltagerens personlige, sociale og faglige kompetencer som et springbræt til omskoling, genindslusning på arbejdsmarkedet eller videreuddannelse.



CYPERN

Center til fremme af forskning og udvikling indenfor Undervisningsteknologi (CARDET)

CARDET er et af de førende forsknings- og udviklingscentre for voksenuddannelse i Middelhavsområdet med global ekspertise inden for voksenuddannelse, social inklusion, projektdesign og -implementering, kapacitetsopbygning og e-læring. CARDET er uafhængigt tilknyttet universiteter og institutioner fra hele verden, såsom Yale University, University of Nicosia og International Council of Educational Media. CARDET har gennemført adskillige projekter inden for voksenuddannelse, eLearning, literacies, blanderlæring, samarbejde mellem universiteter og lokalsamfund, MOOCs, digitale værktøjer, frivilligt arbejde og erhvervsuddannelse. CARDET samler et internationalt team af eksperter med årtiers global ekspertise i at designe, implementere og evaluere internationale projekter.



FRANKRIG

Europæisk forening for lokalt demokrati (ALDA)

ALDA er en non-profit forening, der blev grundlagt på initiativ af Europarådets kongres i 1999, og hvis hovedmål er at fremme god regeringsførelse og borgerdeltagelse på lokalt plan. ALDA er en medlemsbaseret organisation, der samler mere end 350 medlemmer (herunder lokale demokratiagenturer, lokale myndigheder, en sammenslutning af lokale myndigheder, civilsamfundsorganisationer, universiteter, NGO'er, græsrodsforeninger og offentlige organer), baseret i 45 lande over det meste af Europa og de europæiske nabolande, blandt disse Balkan, Hviderusland, Moldova, Kaukasus-området, Tyrkiet og et par lande fra den nordafrikanske region. Dets kontorer ligger i Strasbourg (FR), Bruxelles (BE), Vicenza (IT), Subotica (RS), Skopje (MK), Chisinau (MD) og Tunis (TN). ALDA har 40 ansatte og forskellige praktikanter og frivillige, der støtter aktiviteterne på de forskellige kontorer. I dag er ALDA en vigtig aktør inden for lokaldemokrati, aktivt medborgerskab, god regeringsførelse, EU-integration, menneskerettigheder og samarbejde mellem lokale myndigheder og civilsamfundet. Det meste af dets arbejde er baseret på multilateralt decentraliseret samarbejde.



ISLAND

Environment Agency of Iceland (EAI)

Under ledelse af Miljøministeriet er EAI's rolle at fremme beskyttelsen og den bæredygtige brug af Islands naturressourcer samt offentlig velfærd ved at hjælpe med at sikre et sundt miljø. EAI er en førende aktør inden for miljøspørgsmål og naturbeskyttelse i lokalsamfundet. Agenturets rolle er nøje at overvåge udviklingen i miljøspørgsmål og sikre offentlighedens velfærd. En af EAI's hovedopgaver er at forvalte og beskytte Snæfellsjökull Nationalpark og andre 115 beskyttede områder i Island. I henhold til naturbeskyttelsesloven er et naturreservat et område, der er beskyttet på grund af dets betydning for dyrelivet (flora og fauna) og landskabet. EAI's primære arbejdsmetode er gruppearbejde og fungerer godt til at formulere EAI's fremtidige politik i hvert enkelt tilfælde. Det har omkring 90 fuldtidsansatte.



PORTUGAL

Lousada Kommune (Município de Lousada)

Lousada Kommune (ML) er en lokal offentlig administration, der forvalter et område på 95 km² med omkring 50.000 indbyggere. Dette tætbeholdede område i en peri-urban region står over for mange udfordringer med hensyn til bæredygtig udvikling, livskvalitet og befolkningens læsefærdigheder og medborgerskab. ML's mission er således at definere vejledende strategier og udføre de resulterende lokale politikker gennem foranstaltninger og programmer inden for forskellige områder af vores kompetence, fremme livskvaliteten for alle borgere og sikre høje standarder for tjenester af høj kvalitet. Vores arbejde er rettet mod at opnå en bæredygtig udvikling med fordele og muligheder for alle vores borgere, hvad angår miljø, sociale og økonomiske områder.



PORTUGAL

Associação BioLiving

Formålet med denne NGO er bl.a. at fremme bæredygtighed gennem engagement i miljømæssigt medborgerskab og offentlig deltagelse for at beskytte naturen, samtidig med at man styrker den sociale økonomi og fremmer inklusion, fred og solidaritet ved at bruge uddannelse, naturressourcer og beskyttelse af naturen som ledemotiv. BioLivings driftsmodel fokuserer på nærhed til lokalsamfund, kommuner, skoler, virksomheder og andre NGO'er. Den mener, at arbejdet i partnerskab med interessenter og befolkninger letter dialogen og søgningen efter løsninger til miljøuddannelse og naturbeskyttelse, og at deres engagement og interesse i miljøspørgsmål fremmes mere effektivt.



01 Indledning

Erasmus+-projektet "Grey4Green" udspringer af behovet for at tilskynde seniorer i Europa til i højere grad at deltage i samfundslivet på det miljømæssige, sociale og kulturelle område. Det viser potentialet i aktiv aldring til fordel for en sag, der er vigtig for hele samfundet, såsom miljømæssig bæredygtighed og kampen mod klimaforandringer. Med et konsortium af seks europæiske partnere - Danmark, Portugal, Cypern, Frankrig og Island - sigter projektet mod at fremme social inklusion af ældre gennem deres engagement i kampen for bæredygtighed og modvirkning af klimaforandringer i Europa.

Til det formål er det vigtigt at indsamle oplysninger om den aktuelle situation i hvert land og analysere de vigtigste emner, der kan tjene som reference for at fremme informeret beslutningstagning hos ældre, der er interesserede i frivilligt miljøarbejde.

Denne håndbog for frivillige seniorer i naturen er resultatet af en velunderbygget samling baseret på de input, som de forskellige projektpartnere har undersøgt. Det er håbet, at dette dokument, der især fokuserer på frivilligt miljøarbejde for seniorer, kan være med til at skabe en arbejdsramme, der kan konsulteres og tilpasses virkeligheden i ethvert EU-land, fra lokal til global skala.



Bedsteforældres Klimaaktion i Aarhus (Danmark) i en sitdown-strejke for klimaet

02

Hvad er det at være frivillig?

Frivilligt arbejde kan defineres som en prosocial handling af fri vilje og uden forventning om økonomisk belønning, som søger at påvirke en anden person, gruppe eller sag positivt.

“At være frivillig betyder at stille sig selv til rådighed for andre, miljøet, samfundet, uden at få andet ud af det end glæden ved at give.”

Louise, 22 år, Frankrig, studerende

Det antages således, at en person frivilligt giver sin tid, energi og talenter til at udføre en tjeneste eller opgave, motiveret af ønsket om at dele og/eller modtage nye færdigheder og læring. Det engagement, som den frivillige skaber, kan være lokalt eller internationalt, ansigt til ansigt og/eller digitalt, individuelt eller i grupper. Sociale sager, borgergrupper, fortalervirksomhed, styring af offentlige eller private enheder, selvhjælp og gensidig hjælp i samfundets tjeneste samt en bred vifte af muligheder for at bidrage til realiseringen af uformelle aktiviteter er nogle

af de former for frivillig deltagelse, der findes.

En frivillig giver sin tid og udvikler udfordringerne i forventning om at få noget tilbage i form af nye erfaringer, viden og muligheder for at udvikle sig på et intellektuelt, personligt, følelsesmæssigt, socialt og professionelt plan.

“For mig giver det mening at søge viden om klimaforandringer og mulige løsninger på klimakrisen. Sammen med andre, vil jeg gerne være med til at sprede viden der er samlet og sprede det engagement, der kommer af at være en del af en gruppe.”

Tora Nautrup, 72 år, Danmark, pensionet sygeplejerske

At arbejde tæt på og interagere med lokalsamfundet og arbejds- og erhvervssfæren er en stærk motivation

for borgerne til at starte et frivilligt samarbejde. Når den frivillige er fokuseret på sin karriere eller sit professionelle område, kan frivilligt arbejde faktisk være en potentiel allieret, der kan forbedre pensum og netværket af sociale og professionelle kontakter.



I processen med at rekruttere frivillige giver initiativtagerne et sæt rettigheder og pligter, der har til formål at honorere forpligtelsen til det grundlæggende i frivilligt arbejde.



Frivillig plantning af indfødte arter (Lousada, Portugal)

03

Hvad er vigtigheden, økologisk og social betydning af at være frivillig i naturbeskyttelse?

Miljøudfordringerne i det 21. århundrede er komplekse og kræver løsninger, der involverer alle sektorer og interesser for at identificere kompleksiteten i de forskellige sammenhænge og problemer, der opstår over hele kloden. I en verden i konstant forandring forbliver frivillighed konstant, da den repræsenterer en universel, dynamisk og kreativ ressource, der er til stede i ethvert samfund for at støtte multidimensionelle svar på den centrale udfordring med at sikre miljømæssig bæredygtighed. Det er en af de vigtigste drivkræfter i den globale miljøbevægelse, der mobiliserer og inddrager lokalsamfund over hele verden

for at hjælpe med at løse miljøproblemer. Socialt samarbejde om miljøbeskyttelse finder sted fra det lokale til det globale plan og materialiserer sig i en meget bred vifte af interventioner og handlinger, og frivillighedens potentiale har stadig mere at afsløre, end hvad der allerede er blevet anerkendt og undersøgt. Hvor der er en velunderstøttet og faciliteret plan for lokal deltagelse og borgerengagement, kan resultaterne gå ud over den miljømæssigt bæredygtige fordel og repræsentere en vital faktor for langsigtet social transformation og empowerment.

"I 1947 udledte verden 5,2 milliarder tons CO2 om året. I 2019 var det steget til 36,4 milliarder tons, et gennemsnit på 4,8 tons pr. person på verdensplan og 5,9 tons i Danmark. Stigende CO2-niveauer øger de globale temperaturer og påvirker fremtidige generationer. "Øjeblikkelig handling er afgørende for vores efterkommeres velbefindende."

Johannes Yde, 76 år, Danmark, pensioneret



Plantning af hjemmehørende arter på tværs af generationer (Lousada, Portugal)

På den måde opbygges mere modstandsdygtige og selvforsynende lokalsamfund, der tilskynder til reelle og varige ændringer i holdninger og tankesæt, da det er det, der gør det muligt at opretholde positive miljøpåvirkninger.



Egetræsblade i efterårssæsonen (Lousada, Portugal)

I takt med at forskerne har samlet videnskabelige beviser for, at det haster med at beskytte naturværdier og -arv og fremme bæredygtig brug af ressourcer og tjenester fra økosystemer, er der en tværgående appel til alle borgere på planeten. Naturligvis spiller eksperter i naturbeskyttelse, videnskab og miljøundervisning en nøglerolle, men det er også vigtigt at inddrage folk fra alle samfundslag og med andre interesser og ambitioner. Frivillige kan være mennesker, hvis liv er bundet op på arbejde inden for forskellige områder, og som opfylder sig selv uden for arbejdstiden gennem de bidrag, de kan yde til naturbeskyttelse.

Faktisk er frivillighed en meget stærk mekanisme, der åbner døre til bred, meningsfuld og dermed systemisk deltagelse i miljømæssig bæredygtighed i deres lokalsamfund. Der findes inspirerende eksempler over hele verden, og et af de mest bemærkelsesværdige er Chipko-bevægelsen, som begyndte i 1970'erne med mobiliseringen af en lille gruppe frivillige kvinder i Uttarakhand-regionen i Indien. De kæmpede for at beskytte den oprindelige skov, som de var afhængige af for at kunne leve. Denne bevægelse begyndte at sprede sig på nationalt plan og resulterede i et forbud mod skovhugst i mange dele af landet.

Det er vigtigt at understrege, at selvom frivilligt miljøarbejde normalt er i fokus, er der en lang historie med frivilligt engagement i forbindelse med forskellige aktiviteter, som vi i dag kalder miljøledelse. De er kendt som naturforskere, amatører eller selvlærte, og de er vigtige frivillige, selvom de ikke officielt betragtes som sådan. De har bidraget til økologisk viden/forståelse i århundreder ved at indsamle botaniske prøver (f.eks. i Kew-Gardens, London, England)

og ved at deltage i programmer til observation og overvågning af vild flora og/eller fauna (f.eks. fotografiske optegnelser af fugle taget af naturforskere verden over).

For den enkelte kan frivilligt arbejde føre til en betydelig forøgelse af miljøbevidstheden og manifestere sig i en mere bæredygtig livsstil. Derudover kan frivilligt arbejde i felten have en direkte indvirkning på bevarelsen af naturværdier. Aktiviteter som indsamling af frø, oprettelse og vedligeholdelse af planteskoler, træplantning, fjernelse og kontrol af invasive fremmede planter, blandt andre opgaver, der er typiske for frivillige miljøprogrammer, har potentiale til at demonstrere relevante økologiske virkninger på bevarelse og genopretning af naturlige miljøer.

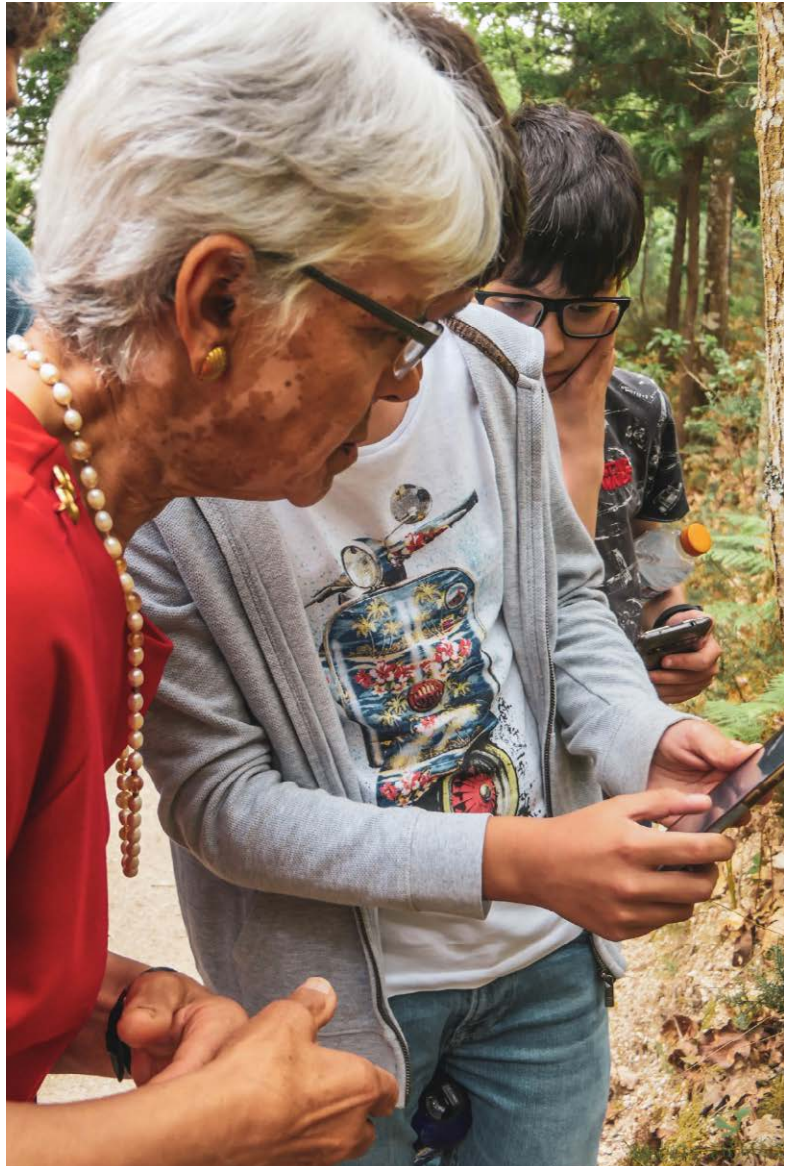
Frivillige støtter arbejdet i mange projekter, der fremmes af NGO'er og offentlige og private institutioner, hvilket kan forstærke håndgribelige miljømæssige og sociale virkninger, da begge er stærkt forbundet med hinanden. Frivilligt arbejde afvises på baggrund af værdierne generøsitet og solidaritet, hvilket afspejles i de frivilliges motivationsmønstre, når de tager udfordringerne og opgaverne op med maksimalt engagement og dedikation i naturen.

“Jeg ser det at være frivillig i naturen volunteering som gengældelse, ”Jeg giver tilbage til naturen i form af arbejdstimer, hvad den giver mig i form af lykkelige dage.”

Manuel Nunes, 49 år, Portugal, byrådsmedlem for miljø, natur og klimainsats i Lousada Kommune

Når de frivillige har en ægte og dyb beundring for naturen/miljø sagen, bliver de fuldt engagerede i missionen.

Med hensyn til frivillig deltagelse fra seniorsamfundet er der et spejl, der afspejler flere generationer ganske tydeligt. Det vil sige, at ældre mennesker betragtes som referencer for børn og unge i form af den visdom, de repræsenterer.



Borgervidenskabelig aktivitet på tværs af generationer i Mata de Vilar (Lousada, Portugal)

Ved at påtage sig rollen som frivillig er de i stand til at repræsentere et fremragende eksempel på aktivt medborgerskab. Med andre ord kan ældre menneskers engagement være en udløsende faktor, der motiverer og får andre generationer til at engagere sig i frivillighedsprogrammer.

Man har længe talt om begrebet "intergenerational retfærdighed", som kan være en drivkraft for social samhørighed og samarbejde. Det skyldes, at hvis de ældre føler sig forpligtet til miljøbeskyttelse og er en del af den globale mission om aktivt at beskytte planeten, viser de en vilje til at respektere retfærdighed mellem generationerne.

Fritid kan være en begrænsende faktor for unges og unge voksnes øgede engagement i frivilligt arbejde. Da ældre i pensionsalderen har mere tid til rådighed, kan de bidrage mere regelmæssigt til igangværende frivillige miljøprogrammer end yngre generationer.



Intergenerationel borgervidenskabelig aktivitet i Mata de Vilar (Lousada, Portugal)



Intergenerationel plantning af hjemmehørende arter (Lousada, Portugal)



Frivillig plantning for seniorer i udkanten af Sousa-floden (Lousada, Portugal)



Miljøpædagogisk aktivitet i forbindelse med demonstration af prøvetagning af hvirvelløse dyr og insekter (Lousada, Portugal)

04

Vigtigheden af aktiv aldring



Den øgede levetid for befolkningen verden over har forårsaget dramatiske demografiske ændringer og antropologiske skift, der skaber enorme sociale og økonomiske udfordringer, hvilket understreger vigtigheden af aktiv og sund aldring.

Ifølge Verdenssundhedsorganisationen WHO er der ingen anden aldersgruppe på verdensplan, der oplever en så kraftig vækst. Det velkendte udtryk "demografisk revolution" viser, at der mellem 1970 og 2025 forventes en stigning på 223% i antallet af mennesker over 60 år, og i 2050 anslår prognoserne, at der vil være omkring 2 milliarder borgere på 60 år eller derover, hvoraf 80% vil bo i udviklede lande. Den nuværende tendens til at bevæge sig mod et aldrende globalt samfund vækker behovet for at skabe politiske og institutionelle tilpasninger til aktiv og sund aldring gennem hele borgernes liv.

I 2015 definerede Verdenssundhedsorganisationen aktiv aldring som "... processen med at optimere mulighederne for sundhed, deltagelse og sikkerhed for at forbedre livskvaliteten, når folk bliver ældre" og sund aldring som "... processen med at udvikle og vedligeholde den funktionsevne, der muliggør trivsel i alderdommen".

Det seneste årti har været kendetegnet ved en ramme for aktiv og sund aldring, der er blevet tilpasset som en global strategi inden for aldringspolitik og videnskabelig forskning. Selvom der er flere foreslåede modeller for aktiv og sund aldring, er der behov for en global konsensus



Placering af fuglerede i ældres baghave(Lousada, Portugal)

for at muliggøre implementeringen af konkrete tiltag i de forskellige lande. Sunde leveår, som samler kombinationen af psykologiske, fysiske og socioøkonomiske parametre (f.eks. faktorer som bymiljø, livsstil og social inklusion) gennem individets livsforløb, kan være en markør for aktiv og sund aldring. Rammen for aktiv aldring anerkender



Frivilligt seniorarbejde med plantning af hjemmehørende arter (Lousada, Portugal)



Miljøundervisning med seniorer om den lokale flora og praktisk kreativt håndværk (Lousada, Portugal)

relevansen af livslang læring sammen med formel uddannelse og læsefærdigheder som ingredienser i en opskrift, der fremmer deltagelse, sundhed og sikkerhed i aldringsprocessen.

“Jeg har altid nydt at deltage og samarbejde, når jeg bliver inviteret til at være frivillig. Det er laurbær, der beriger min levetid. Jeg nyder at være hjælpsom og generøs i mit lokalsamfund.”

José Valinhas, 82 år, Portugal, pensioneret forretningsmand

Den Europæiske Union forsøger sammen med nationale regeringer og sundhedsagenturer at øge andelen af ældre, der forbliver uafhængige og sunde.

Kontakten og forholdet til naturen har vist meget positive resultater for befolkningens velbefindende og aktive og sunde aldring (herunder gåture eller vandreture i naturen).

En nylig undersøgelse (2020) rejser det vigtige spørgsmål "Er folk glade, fordi de besøger parker, eller besøger de parker, fordi de er glade?" og konkluderer, at det at besøge parker/grønne områder forbedrer helbredet og lykken, ikke det modsatte. Der er mindst syv vigtige fordele: psykologiske, kognitive, fysiologiske, sociale, spirituelle og håndgribelige fordele ved at engagere sig i naturen. De gavnlige virkninger af at være i naturen, uden at man behøver at være fysisk aktiv, afspejler øget velvære, højere energiniveauer, reduceret stress og har genopbyggende virkninger som positive humørsvingninger og ændringer fra anspændthed og stress til mere afslappede tilstande. Sådanne fordele afhænger af niveauet af fordybelse i naturoplevelser, for eksempel om man føler sig "fuldt til stede" eller "distanceret" fra at være i naturen.

Fordelene ved ældres deltagelse i frivillige miljøaktiviteter og/eller i naturen er videnskabeligt påvist, primært fordi folk føler nydelse og glæde ved at være i naturen og gøre noget, hvilket har en indvirkning på trivsel og livskvalitet i form af mental og fysisk tilstand. Naturmiljøer er steder, hvor ældre rapporterer en betydelig følelse af glæde, når de observerer floraen i detaljer, hvilket øger deres fascination af naturlige elementer og værdier, især deres skønhed og kompleksitet.

Denne behagelige sindstilstand i grønne områder ser ud til at være vigtigt for at overvinde stress, modstand eller

ubehagelige situationer. Frivilligt miljøarbejde i den tredje alder, som f.eks. rengøring af naturområder, havearbejde eller landbrug, viser klare fordele for det fysiske aktivitetsniveau, relateret til selvværd og mindre funktionsbegrænsning.

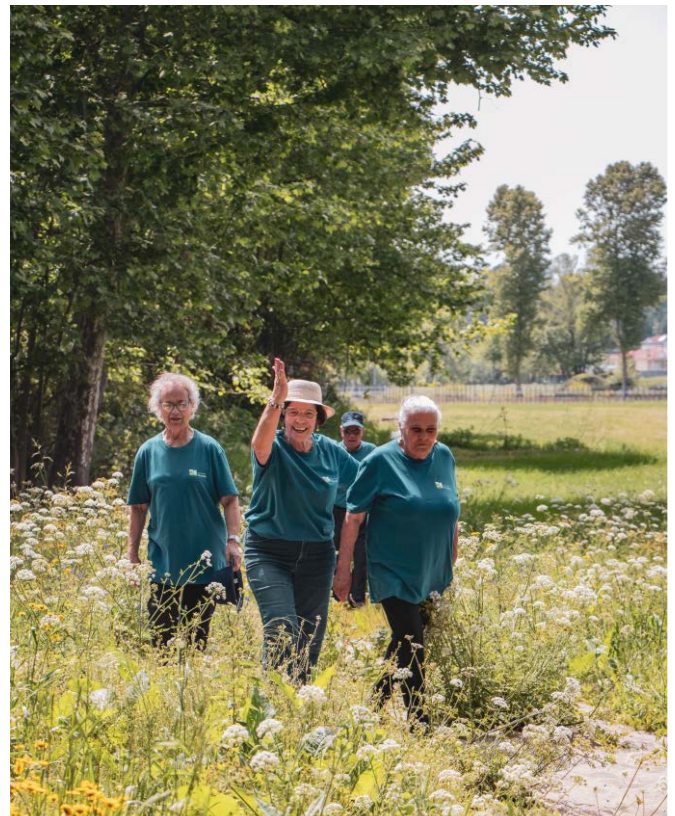
Socialiseringseffekten af ældres deltagelse i naturbeskyttelse er også ganske betydelig, og den skyldes den øgede følelse af fællesskab og kammeratskab mellem ældre (frivillige), og at de engageres i livslang læring, hvilket har enorme fordele i forhold til aktiv aldring.

“Da jeg begyndte med at være frivillig, blev jeg klar over at selv den mindste venlighed kan have en stor indvirkning på en andens liv. Det er en måde hvorpå jeg kan vise medfølelse og empati overfor dem der har brug for det”.

Maria, 73 år, Cypern, pensionert sygeplejerske

Frivilligt miljøarbejde kan også bidrage positivt til den sædvanlige holdning til social isolation hos ældre, da det bringer mennesker i samme situation sammen om meningsfuldt arbejde i naturen. De sociale resultater, som mange frivillige giver udtryk for, nævner opbygning af en medlemsbase i samfundet og udvikling af en følelse af, at indsatsen har gjort eller gør en forskel i samfundet.

Fordele for den sociale identitet og samfundsengagementet opstår i det omfang, at seniorfrivilligt miljøarbejde forbedrer nye sociale og interpersonelle relationer, hvilket følgelig ansporer til social samhørighed og en følelse af at høre til på stedet. Når ældre kommer i kontakt med miljøaktiviteter i den ældre fase af livet, ser det ud til at opfylde den velkendte følelse af "Legacy Motivation", da det styrker viljen til at bidrage til en bedre planet og provokerer de ældres bevidsthed og handling omkring livskvaliteten for fremtidige generationer.



Fortolkende gåtur for at observere lokal biodiversitet i Mata de Vilar (Lousada, Portugal)

“At være frivillig i et naturligt miljø gjorde og gør stadig det, vi har omkring os, rigere og smukkere. **Jeg har mulighed at have historie og kultur i mine hænder.**”

Fabiana Mesquita, 17 år, Portugal, gymnasieelev

På den måde bliver det muligt at styrke engagementet i miljøbeskyttelse og skabe et reelt og positivt brand fra mikro- til makroskala og fremme god individuel og kollektiv miljøpraksis.



Plantning af hjemmehørende arter på tværs af generationer (Lousada, Portugal)



Fortolkende gåtur i Mata de Vilar (Lousada, Portugal) om træer og insekter

05

Få det meste ud af din frivillighed

Da Grey4Green-projektet er en del af et konsortium med fem nationaliteter, diskuterer dette kapitel nogle oplevelser, som frivillige kan få i forskellige lande, der er partnere i projektet, og som også er egnede til andre europæiske lande.

Så når man starter med at være frivillig i Danmark, er der ud over tilfredsstillelsen ved at udføre frivilligt arbejde også den berigende fordel ved at dele erfaringer med ligesindede. Med hensyn til skattefri kompensation og gaver er det muligt, at frivillige kan drage fordel af det.

I betragtning af de mange forskellige økosystemer, der findes i Portugal, kan de frivillige få mulighed for at besøge de oprindelige skove, der er tilbage i en del af landet, bjergområderne, flodbredderne, flodmundingerne, korkegeskovene og de marine økosystemer for at komme i kontakt med naturen, både land- og havlandskaberne. Derfor kan frivillige på den ene side forstå kompleksiteten og mangfoldigheden af naturbaserede løsninger, og på den anden side kan de kende til forskellige områder af frivilligt arbejde, som er blevet udforsket og implementeret på nationalt plan.

Portugal er et lille, men meget varieret land, når det gælder naturarv. Derudover har Portugal levende og autentiske traditioner, som de frivillige kan afdække på et kulturelt og historisk niveau ved at komme i kontakt med de lokale samfund og med den typiske mad. Det giver en følelse af tilfredsstillelse, da resultaterne/virkningen af det frivillige arbejde kan forbedres.

“At være i den fantastiske ilandske natur og skru ned for livet og faciliteter til et meget lavt niveau gav mig en chance til at tømme mit hoved hverdagens bekymringer og opleve hvert øjeblik ved at være helt fokuseret med min krop og mit sind.”

Verena, 31, PhD studerende

Der er adskillige kulturelle foreninger, velgørenhedsorganisationer, sportsforeninger, som ens frivillige kan skabe kontakt til, og endda kommunalbestyrelser: Fordelene ved frivilligt arbejde er mange: helpension, transport, udflugter og kulturudveksling uden lige. Frivillige kan dele erfaringer med franskmænd, som også har en stor forkærlighed for frivilligt arbejde. Fra teenagere over gymnasieelever til professionelle voksne har franskmænd delt ud af deres erfaring og viden ved at deltage i forskellige frivilligprogrammer hvert år.

På Cypern kan de frivillige få mest muligt ud af deres ophold ved at besøge historiske steder, nyde strandene, smage traditionel mad, komme i kontakt med lokalsamfundet, dele erfaringer med andre frivillige, forblive motiverede, opleve glæde og tilfredsstillelse og udvikle medborgerskab. Ved at udnytte disse muligheder kan de frivillige have en positiv indvirkning på både sig selv og det samfund, de hjælper.

Frivillige i Island kan drage fordel af frivilligprogrammet og møde nye mennesker, mens de nyder den smukke og unikke natur, besøge områder, hvor de måske ikke har været før, og få en utrolig oplevelse sammen med andre frivillige. Men frem for alt får de frivillige en følelse af tilfredsstillelse, når de arbejder udendørs. Det er relevant at huske på, at det ikke kun afhænger af landet, regionen, samfundet eller organisationen, hvordan man får mest ud af sit frivillige arbejde, men at de frivilliges vision og holdning til sig selv og deres omgivelser bestemt også har stor betydning.

Af denne grund er her en liste over nogle aspekter, der kan hjælpe frivillige med at gøre denne oplevelse så berigende som muligt, ikke kun for dem selv, men for alle involverede og for den sag, som de frivillige er forpligtet til at bidrage til...

- Opretholde en åben og sund kommunikation med kolleger og koordinationsteamet;

- Hvis de frivillige føler, at der er en situation/tilstand, der gør dem utilpasse eller bekymrede, er det vigtigt at dele denne feedback med den ansvarlige for det koordinerende team;

- At være mere indadvendt og/eller genert er gyldige egenskaber, som er fælles for mange mennesker. - Hvis det sker for frivillige, bør de se det som en mulighed for at håndtere

sådanne følelser og blive lidt mere åbne;

- De mål, som volontørerne sætter sig før opholdet, kan ændre sig efter ankomsten og integrationen, og det er en del af den personlige og intellektuelle tilpasningsproces for den enkelte volontør;

- Det er vigtigt, at de frivilliges forventninger er realistiske;

- Frivillige bør beslutte, hvad de ønsker at opnå som frivillige, hvilket vil hjælpe dem med at holde sig klare og fokuserede under arbejdet. Tænk over, hvad frivilligt arbejde kan tilbyde: ny læring og viden, møde og socialisere med nye mennesker, have det sjovt eller håbe på, at det vil give en mulighed for at gøre en forskel eller bidrage til en sag, de tror på;

- Hvis de frivillige har viljen til at huske, hvad de har lært, og måske endda gentage det ved en senere lejlighed, er det vigtigt at skrive alt det ned i en notesbog, som de frivillige finder interessant og nyttigt;

- Frivillige skal være bevidste om, hvad de har at give til organisationen, hvordan det at donere deres tid, personlige/intellektuelle/faglige færdigheder og viden, entusiasme og passion for sagen er nogle af de bidrag, der vil tilføre værdi;

- Hvis en frivillig synes, at det er mere interessant, sikkert eller sjovt at tage på denne oplevelse sammen med en ven, er der altid mulighed for at invitere en anden med;



Udendørs aktivitet med fokus på landskabet og biodiversiteten i Mata de Vilar (Lousada, Portugal)

06

Sådan forbereder du din mission som frivillig



Frivilligt arbejde kan være en uforglemmelig og meget givende oplevelse. Men der er så mange muligheder, at det bliver ekstremt vigtigt at sætte prioriteter og mål lige fra starten og at lave grundig research. Kvaliteten af oplevelsen vil helt sikkert diktere, hvordan dette udfordrende menneskelige eventyr kan påvirke den frivilliges liv.

"Jeg mener, at frivilligt arbejde giver mig mulighed for at udtrykke min taknemmelighed for de gode ting jeg har fået i mit liv. Det er en måde hvorpå jeg kan give tilbage til samfundet og gøre verden til et bedre sted, en person ad gangen."

Petros, 60 år, Cypern, pensioneret embedsmand

Den mest succesfulde faktor, når man har en intention om at lave frivilligt miljøarbejde, er at vælge den bedste mulighed, der passer til den interesserede persons færdigheder, interesser og tilgængelighed. Nogle vigtige skridt til at forberede de frivilliges indtræden i den frivillige verden er:

- Klart at definere mål og forventninger til de frivilliges engagement i frivilligt arbejde;
- At afklare de frivilliges tidsmæssige tilgængelighed og tænke over, hvor langt engagementet kan række;
- For at søge efter ledige muligheder for frivilligt arbejde. Frivillige kan finde sager eller organisationer, som de kan identificere sig med, gennem forskellige former for formidling, f.eks. via internettet eller medierne (tv, radio, aviser), eller ved at kontakte organisationer, og endda ved at spørge venner og familie;
- Gå i dybden med den organisation, som de frivillige har tænkt sig at søge arbejde i, da det kan være nyttigt at forstå, hvilke krav og færdigheder der er brug for, eller

hvordan man udvælger og uddanner frivillige;

- At tænke over de økonomiske betingelser, som organisationen tilbyder, så det bliver lettere at beslutte, hvilken mulighed for frivilligt arbejde de frivillige ønsker at benytte sig af. Det skyldes, at der er frivillige organisationer, der kræver, at f.eks. betaling af registreringsgebyr og/eller forsikring foretages af den frivillige. Men der er mange organisationer, der skaber betingelser, hvor den frivillige slet ikke har nogen udgifter;

- At beslutte, hvilken type arbejde/opgaver de frivillige helst vil udføre, og om de bedst kan lide at arbejde alene, i par eller i større grupper;

- Når frivillige har en organisation i tankerne, som interesserer dem, kan det være nyttigt og endda motiverende at kontakte de frivillige ledere direkte og forklare, at de er nysgerrige efter at vide mere om deres arbejde og benytte lejligheden til at stille spørgsmål om organisationen, stedet, logistikken osv. Frivillige ledere er en fremragende ressource til at guide nye frivillige gennem ansøgningsprocessen og deres engagement i organisationen. Miljøfrivilligt arbejde dækker en bred vifte af muligheder fra frivilligt arbejde i lokalsamfundet til digitalt frivilligt arbejde og kan føre frivillige til den anden side af planeten. Det kan være nødhjælpsarbejde i forbindelse med naturkatastrofer eller mere konventionelt naturbeskyttelsesarbejde.

"Frivilligprogrammet har indtaget en meget vigtig plads i mit liv, idet jeg vælger at have en tredje karriere efter jeg gik på pension og valgte en anden retning i mit liv hen imod naturbeskyttelse somer meget tilfredsstillende for mig."

Roger, 78 år, Island, forhenværende lærer

Når der er en bevidst og ansvarlig intention om at begive sig ud på et eventyr i rollen som frivillig, foreslås det, at de frivillige overvejer følgende spørgsmål:

- Er organisationen en legitim organisation for frivilligt

engagement?

- Er organisationens formål i overensstemmelse med de frivilliges værdier, overbevisninger og ambitioner?

- Har organisationen en ansvarsforsikring og en ulykkesforsikring for den frivillige?

- Er den frivilliges rolle i organisationen veldefineret? Er den klar og specifik?

- Giver organisationen detaljerede skriftlige oplysninger om sin mission og sine aktiviteter?



Fuglekiggeraktivitet på tværs af generationer (Lousada, Portugal)



Træningskursus om aktiv aldring og naturbeskyttelse støttet af Grey4Green projektet i Cypren

07

En frivilligs rettigheder og pligter

I 2012 lancerede EU et charter, der specifikt havde til formål at beskrive de europæiske frivilliges rettigheder og ansvar, idet man mente, at implementeringen af disse ville forbedre forholdene for frivillige og for frivilligt arbejde generelt. Ifølge EU er adgang til frivilligt arbejde og aktivt medborgerskab rettigheder, ikke privilegier, og alle har ret til at arbejde frivilligt, hvor som helst i verden. At sikre adgang og opmuntre til deltagelse i frivillige aktiviteter er afgørende for at fremme en kultur med deltagelse, ansvarlig personlig udvikling og aktivt medborgerskab i og uden for Europa. Men i første omgang skal de frivillige beskyttes og styrkes gennem det etiske grundlag for de rettigheder, de har brug for, og det ansvar, som enhver arbejdsplads kræver, uanset om de er frivillige eller ej. EU har således fastlagt principper, normer, standarder og mål for frivilligt arbejde i erkendelse af, at der findes forskellige virkeligheder og typer af frivilligt arbejde, og det er udgangspunktet. Instruksen og styrkelsen af de frivillige giver dem mulighed for at gøre krav på deres rettigheder, ligesom de kender deres ansvar. Kort sagt udvikler

Det Europæiske Charter om Frivilliges Rettigheder og Ansvar en tværgående forståelse af definitionen af en frivillig, frivillige aktiviteter og frivilligt arbejde (uafhængigt eller struktureret af en organisation) fra det lokale til det europæiske niveau.

9.1 Den frivilliges rettigheder

Kernerettigheder

Artikel 1 Alle, der udfører frivilligt arbejde, har ret til at have status som "frivillig", hvis de ønsker det, og de bør have ret til disse grundlæggende rettigheder;

Artikel 2 De frivillige har ret til fuld beskyttelse af deres menneskerettigheder, når de udfører frivilligt arbejde;

Artikel 3 Enhver har ret til lige adgang til frivilligt arbejde og beskyttelse mod alle former for diskrimination, f.eks. på grund



af alder, køn, seksuel identitet, race, farve, sprog, handicap, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, tilknytning til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel eller anden status, og må ikke diskrimineres på grund af deres baggrund eller tro;

Artikel 4 Ingen må ved lov forhindres i at deltage i en frivillig aktivitet efter eget valg, så længe den frivillige aktivitet udføres med respekt for menneskerettighederne og bidrager til det almene vel;

Artikel 5 Alle frivillige skal informeres om deres rettigheder og ansvar.

Artikel 6 Alle frivillige har ret til social beskyttelse under volontøraktiviteten i form af sundhedspleje og ansvarsforsikring;

Artikel 7 Alle frivillige har ret til at forene deres frivillige arbejde med deres privat- og arbejdsliv og kan dermed opnå en vis fleksibilitet under det frivillige arbejde. Alle frivillige har desuden ret til at afvise opgaver, der strider mod deres tro og/eller overbevisning;

Artikel 8 Alle frivillige har ret til at arbejde frivilligt uden for deres bopæls- eller fødeland. Hvis det er nødvendigt, skal man derfor kunne få et gratis visum gennem en åben, tilgængelig og gennemsigtig procedure, der fremmer frivilliges mobilitet. Ret til støtte fra udbydere af frivilligt arbejde (når det frivillige arbejde er ulønnet, skal de frivillige have ret til at rejse ind som turister).

Artikel 9-13 Ret til støtte fra udbydere af frivilligt arbejde. Se *Bilag*

Ret til personlig udvikling

Artikel 14 Alle frivillige har ret til den nødvendige støtte til uddannelse/træning for at kunne gennemføre den frivillige aktivitet efter bedste evne og viden;

Artikel 15 Alle frivillige har ret til at få deres bidrag, færdigheder og kompetencer fra frivillige aktiviteter anerkendt af formelle uddannelsesmæssige og professionelle strukturer og institutioner. ;Frivillige skal have ret til at udvikle nye færdigheder og kompetencer og plads til at opdage, eksperimentere og udvikle deres egen læringsvej;

Artikel 16 Alle frivillige har ret til fleksibilitet i arbejdstid og uddannelsesaktiviteter for at kunne udføre frivilligt arbejde, hvis det er påkrævet af den frivillige aktivitet. Hvis gennemførelsen af frivillige aktiviteter kræver en vis fleksibilitet i for-

hold til kontraktlige eller uddannelsesmæssige forpligtelser, skal den frivillige søge at opnå enighed med leverandøren eller uddannelsesudbyderen.

9.2 Den frivilliges ansvar

Artikel 17 Alle frivillige respekterer retsregler og ikke-diskrimination i hele deres frivillige arbejde;

Artikel 18 Alle frivillige har ansvar for at respektere udbyderens integritet, mission, mål og værdier;

Artikel 19 Alle frivillige respekterer de forpligtelser, der er indgået med udbyderen af det frivillige arbejde med hensyn til den tid og indsats, der er aftalt i fællesskab i forbindelse med den frivillige aktivitet, og den kvalitet, der skal leveres;

Artikel 20 Alle frivillige har ansvar for at deltage i uddannelses-estilbud, der er relevante for den frivillige, og som er relateret til de færdigheder, der er nødvendige for at udføre de aftalte opgaver. Uddannelsen skal være gratis for den frivillige.

Artikel 21 Alle frivillige respekterer fortroligheden af (organisatoriske) oplysninger, især vedrørende juridiske anliggender og personoplysninger om medlemmer, ansatte og modtagere af frivillige aktiviteter.

Artikel 22 Alle frivillige forstår, at frivilligt arbejde har til formål at gavne det fælles bedste eller samfundet,

Artikel 23 Alle frivillige samarbejder med andre frivillige i organisationen, hvor det er relevant, og bidrager til organisationens bæredygtighed gennem kommunikation med andre og en overdragelse ved afslutningen af deres engagement.

Artikel 24-28 Rettigheder for udbydere af frivilligt arbejde. Se *Bilag*.

Artikel 24 Nonprofit-organisationer og -grupper, der er uafhængige, styrer sig selv samt andre nonprofit-enheder eller offentlige myndigheder, der tilbyder muligheder for frivilligt arbejde, har ret til status som udbyder af frivilligt arbejde;

Artikel 25 Udbydere af frivilligt arbejde har ret til en stabil og bæredygtig støtteramme og et gunstigt miljø, herunder passende finansieringsstrukturer, der giver tilgængelig, bæredygtig og fleksibel finansiering;

Artikel 26 Udbydere af frivilligt arbejde har ret til at deltage i politiske beslutningsprocesser på alle niveauer inden for



Ældre frivillig underviser en gruppe elever i at bruge værktøj

frivilligt arbejde og repræsentere de frivilliges interesser og behov. I betragtning af frivillighedsudbydernes ekspertise, som er de aktører, der er tættest på den frivillige, skal de høres om spørgsmål vedrørende politik eller lovgivning om frivillighedssektoren på alle niveauer;

Artikel 27 Udbydere af frivilligt arbejde bør ikke beskattes af deres indkomst;

Artikel 28 Udbydere af frivilligt arbejde skal udvælge frivillige i overensstemmelse med deres mission og vision og de frivilliges specifikke færdigheder og profil, hvis visse frivillige aktiviteter kræver det.

Artikel 29-35 Frivillighedsudbydernes ansvar. *Se Bilag*

9.5 Responsibilities to support volunteers

Artikel 36 Udbydere af frivilligt arbejde skal refundere udgifter, der opstår i forbindelse med den frivillige aktivitet for den frivillige;

Artikel 37 Udbydere af frivilligt arbejde skal give en klar opgavebeskrivelse for den aktivitet, som den frivillige skal udføre. Indholdet af opgavebeskrivelsen bør så vidt muligt udvikles og aftales i fællesskab mellem udbyderen af det frivillige arbejde og den frivillige, og den bør om nødvendigt opdateres i løbet af det frivillige arbejde;

Artikel 38 Udbydere af frivilligt arbejde forpligter sig til at udvikle og implementere kvalitetsstandarder, der sikrer forbedrelse og briefing, tilbyder personlig vejledning, assistance og overvågning gennem hele processen, klare evalueringsmekanismer og fuld støtte til at gennemføre de nødvendige opfølgingsaktiviteter; ideelt set bør udbyderen af frivilligt arbejde sigte mod at have et kvalitetssikringssystem;

Artikel 39 Udbydere af frivilligt arbejde skal tilbyde de frivillige de nødvendige værktøjer og adgang til eksisterende og planlagte ressourcer, så de kan gennemføre de aftalte aktiviteter;

Artikel 40 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre effektive overdragelses- og rapporteringsstrukturer for frivillige med henblik på at sikre bæredygtigheden af de frivillige aktiviteter;

Artikel 41 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre retten til at deltage i beslutningsprocessen for frivillige med hensyn til den frivillige aktivitet på det mest hensigtsmæssige niveau. Udbydere af frivilligt arbejde bør sikre, at de frivillige føler ejerskab over projektet gennem medbestemmelse i procesimplementeringen og retten til at deltage i de demokratiske processer i forbindelse med projektet. Udbyderen af frivilligt arbejde skal sikre, at de frivillige har adgang til at deltage i organisationens liv og beslutningsprocesser. Desuden skal udbydere sikre, at de frivillige har frihed til at udvikle deres egne initiativer, så længe de bidrager til organisationens formål;

Artikel 42 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre, at den nødvendige støtte til specifikke målgrupper af potentielle frivillige, såsom personer med handicap eller psykiske problemer, mindreårige eller ældre, stilles til rådighed for dem, der ønsker at udføre frivilligt arbejde. Ansvar for at støtte den frivilliges personlige udvikling;

Artikel 43 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre den nødvendige uddannelsesmæssige støtte til de frivillige under

hele processen. Desuden skal udbydere af frivilligt arbejde sikre, at den frivillige får mulighed for at udvikle færdigheder og kompetencer og får værktøjer til bevidst at reflektere over læringsprocesserne;

Artikel 44 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre, at der indføres værktøjer til anerkendelse af de kompetencer og færdigheder, der er erhvervet under det frivillige arbejde, i samarbejde med uddannelses- og erhvervsstrukturer og -institutioner;

Artikel 45 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre de frivilliges privatliv og arbejdsliv og skal også beskytte deres data.



Et hold frivillige i gang med sporarbejde i Ásbyrgi (Iceland)

08

Juridiske rammer for grønne frivilligheds- programmer



Grundlaget for de juridiske rammer for frivilligt arbejde/ den vigtigste lovgivning, der regulerer og sætter rammer for frivilligt arbejde. Ingen af partnerlandene har en specifik lov for frivilligt arbejde blandt seniorer, men loven dækker alle frivillige og alle typer frivilligt arbejde.

Danmark

Danmark har ingen specifik lov for frivilligt arbejde blandt seniorer, men loven omfatter alle frivillige og alle former for frivilligt arbejde.

- Regler og retningslinjer for frivilligt arbejde i kommuner og regioner;
- Regler om arbejdsmiljø i frivillige sociale organisationer og organisationer.

Portugal

Portugal har i overensstemmelse med gældende lovgivning, at frivilligt arbejde er styret af principperne om solidaritet, deltagelse, samarbejde, komplementaritet, vederlagsfrihed, ansvar og konvergens.

- Grundlaget for de juridiske rammer for frivilligt arbejde - portugisisk Lov Nr. 71/98;

- Juridiske rammer for udøvelse af frivilligt arbejde i Portugal-Gældende lovgivning;
- Lovdekret nr. 388/99 af 30. september regulerer loven nr. 71/98, af 3. November, der skaber forudsætningerne for at fremme og støtte frivilligt arbejde;
- Undersøgelse af frivilligt arbejde i Den Europæiske Union
- Rapport Portugal.

Frankrig

Det franske ministerium for byer, ungdom og sport udgiver hvert år en guide til frivilligt arbejde, "LE GUIDE DU BÉNÉVOLAT", som indeholder vigtige bestemmelser om f.eks. forsikring af frivillige. Mens nogle foreninger er forpligtet til at tegne en forsikring (f.eks. feriecentre og sportsklubber), anbefales det på det kraftigste, at andre tegner en ansvarsforsikring. Foreninger bør liste de personer og aktiviteter, der er involveret, når de tegner en forsikring.

Der kan anmodes om midlertidig forlængelse af dækningen ved ekstraordinære begivenheder. Andre muligheder omfatter personlig ulykkesforsikring og særlig dækning af firmabiler. Det er vigtigt at tjekke, at den personlige forsikring dækker

frivillige, der bruger deres egne køretøjer. Mange banker og forsikringsselskaber tilbyder forsikringer, der passer til foreninger.

Reference: [Lov af 1. juli 1901 om foreningsaftaler](#)

Cypern

Som Grønt Frivilligprogram på Cypern er det vigtigt at forstå de juridiske rammer for frivilligt arbejde i landet. Her er nogle ressourcer og oplysninger om de juridiske rammer for grønne frivillighedsprogrammer i Cypern:

- Cyperns lov om frivilligt arbejde: Cyperns lov om frivilligt arbejde (lov 93(l)/2017) beskriver de juridiske rammer for frivilligt arbejde i landet. Den definerer frivilligt arbejde, beskriver rettigheder og pligter for frivillige og frivillige organisationer og fastlægger procedurer for anerkendelse af frivillige organisationer;
- Juridiske rammer for individuelle frivillige: Individuelle frivillige i Cypern er beskyttet af landets arbejdsmarked-slovgivning, som beskriver rettigheder og beskyttelse for arbejdstagere. Derudover er frivillige beskyttet af den cypriotiske lov om frivilligt arbejde;
- Juridiske rammer for organisationer, der engagerer frivillige: Organisationer, der engagerer frivillige i Cypern, skal registrere sig hos indenrigsministeriets afdeling for frivilligt arbejde. Registrerede organisationer anerkendes som juridiske enheder og har ret til visse fordele og beskyttelse;
- Juridiske rammer for profitorienterede organisationer: Over-skudsgivende organisationer i Cypern er ikke berettigede til at engagere frivillige. De kan dog engagere sig i programmer for virksomheders sociale ansvar, som kan omfatte støtte til frivillige initiativer;
- Forsikring og beskyttelse af frivillige: Cyperns lov om frivilligt arbejde kræver, at frivillige organisationer sørger for forsikringsdækning for frivillige under deres tjeneste. Det omfatter dækning af ulykker, sygdom og ansvar. Derudover er frivillige beskyttet af Cyperns arbejdsmarkedslovgivning;
- Hjemmesider og artikler om de lovgivningsmæssige rammer: Indenrigsministeriets afdeling for frivilligt arbejde er det vigtigste regeringsorgan med ansvar for at regulere og fremme frivilligt arbejde på Cypern. Deres hjemmeside indeholder oplysninger om de juridiske rammer for frivilligt arbejde i landet samt ressourcer til frivillige og organisationer.

Island

Den generelle ramme er, at der ikke gælder særlige love for ansættelse af frivillige eller for deres arbejde. Det kan dog være, at særlige grupper er fastsat i særlige love, f.eks. i loven om livreddere og eftersøgnings- og redningshold. Det er værd at nævne, at i henhold til artikel 1 i lov om arbejdstageres arbejdsvilkår og den obligatoriske forsikring af pensionsrettigheder skal løn og andre arbejdsvilkår, som arbejdsmarkedets medlemsorganisationer aftaler, være mindstelønnen, uanset køn, nationalitet eller ansættelseslængde for alle arbejdstagere i det relevante erhverv inden for det område, der er omfattet af aftalen.

Arbejdsmarkedets parter har også specifikt understreget, at det anses for at være i strid med overenskomster og principper på arbejdsmarkedet, at frivillige udfører almindelige job for ansatte i virksomhedernes økonomiske aktiviteter, da de ovennævnte love gælder for disse job.

Frivilligt arbejde til fordel for almenvellet, velgørenhedskultur eller humanitære spørgsmål har derimod en lang historie, og arbejdsmarkedets parter har ikke kommenteret dette.

Erklæring fra ASÍ og SA om frivillige, hvor bl.a. ovenstående er anført.

Frivilligt arbejde til fordel for naturbevarelse er baseret på stærke synspunkter eller idealer. Målet er, at arbejdet er til gavn for naturen og offentligheden, ligesom redningshold, Røde Kors og spejdere, men ikke fremmer enkeltpersoners eller virksomheders økonomiske interesser.

Frivilligt arbejde til gavn for naturen er kendt i mange dele af verden. Uden hjælp fra frivillige ville bevaringsmålene ikke blive nået på mange områder, de udfører praktisk arbejde, men har også en masse viden, som de tilegner sig og deler ud af. Frivillige udfører ofte opgaver, som ellers ikke ville blive udført. Europarc Federation har udarbejdet retningslinjer for kvalitetsstyring af frivilligt arbejde i beskyttede områder i Europa, og der findes en beskrivelse af definitionen af frivilligt arbejde hos Environment Agency i overensstemmelse med disse regler.

[Mere information på Islands miljøagenturs hjemmeside.](#)



09 Sikkerheds- og sundheds- spørgsmål

Prioritering af sundhed og sikkerhed sikrer en positiv oplevelse for seniorfrivillige og teamledere og styrker organisationernes kvalitet. I de fleste europæiske lande har de frivillige således fuld adgang til sikkerhedsinformation, så de kan være bevidste om og ansvarlige for de ting, der afhænger af dem og dem, der afhænger af organisationen.

“Frivilligt arbejde kræver færdigheder og giver dig ansvaret for at fuldføre opgaven, og det giver en masse tilfredsstillelse bagefter at se hvad man har lavet.”

Roger, 78 år, Island, tidligere lærer

- For at frivilligt arbejde kan foregå sikkert, især opgaver,

der kan indebære en øget risiko, er det vigtigt, at de frivillige følger et sæt regler og retningslinjer for at reducere antallet af ulykker og hændelser. Når det frivillige arbejde involverer brug af arbejdsredskaber, skal deres modus operandi også præsenteres for den frivillige på en klar og detaljeret måde;

- Igen, afhængigt af organisationstype og frivilligt arbejde, kan gennemførelsen af uddannelsesiltag være afgørende, ikke kun for de frivilliges sikkerhed, men også for kvaliteten af det arbejde, der udføres;

- Felt- og koordinationsteamet, hvis organisationens struktur omfatter sådanne stillinger, skal være fuldt tilgængelige for yderligere afklaring af volontørens sundheds- og sikkerhedsforhold i forbindelse med volontørprogrammet;

- Under ansøgnings- og/eller rekrutteringsprocessen skal den frivillige præsentere sin medicinske profil på en ansvarlig måde for at sikre, at organisationen er opmærksom på enhver form for medicinsk tilstand, der fortjener særlig opmærksomhed fra teamet i marken og/eller koordinering,

såsom eksistensen af autoimmune sygdomme (f.eks. reumatoid arthritis) eller kroniske sygdomme (f.eks. koronar hjertesygdom);

- Hvis den frivillige tager medicin, skal han/hun sikre sig, at han/hun har den nødvendige og tilstrækkelige medicin med sig i den periode, hvor han/hun skal udføre arbejdet;

- Den frivillige skal informere organisationen om eventuelle fødevarer- eller miljøallergier og/eller -intolerancer. Ud over at undgå tilfælde af allergiske reaktioner, der kan kræve lægehjælp, kan det også lette organisationens interne logistik;

- Den frivillige skal informeres om, hvorvidt han/hun vil være dækket af forsikringen, for afhængigt af organisationen kan det være den frivilliges eget ansvar, og i så fald er der pligt til at tegne en ulykkesforsikring, eller den kan være garanteret af den initiativtagende organisation. Der er også visse enheder, der ikke kræver nogen form for forsikring, men den frivillige skal være opmærksom på de konsekvenser, det kan have i tilfælde af helbredsproblemer eller ulykker;

- De fleste europæiske lande har et nationalt sundhedssystem, som leverer sundhedsydelser til landets borgere og indbyggere. Grønne volontørprogrammer bør sikre, at deres volontører er opmærksomme på deres rettigheder til at få adgang til sundhedsydelser under dette system. Det anbefales, at den frivillige har det europæiske sygesikringskort (EHIC) med sig, hvis han/hun er europæisk statsborger, så hospitalsudgifterne kan reduceres, hvis der er behov for lægebehandling;

- Selv om de europæiske lande som medlemmer af EU har nogle tværgående retningslinjer for sundhed og sikkerhed i frivilligt arbejde, er der forskelle i regulering og lovgivning på regeringsniveau. Thus, it is important for the volunteer to be properly informed about all health and safety issues with the organisation with which he/she intends to collaborate;

- Den frivillige må aldrig arbejde alene, men skal som regel ledsages af et medlem af teamlederen (eller koordinatoren), som helst skal være uddannet i førstehjælp, især når det drejer sig om udendørs volontørprogrammer;

- Organisationerne diskuterer løbende, hvordan de vil sikre et sikkert og sundt fysisk og psykisk arbejdsmiljø for de frivillige;

- I en frivillig forening/organisation (også uden ansatte) er det bestyrelsen, der betragtes som arbejdsgiver. Det er derfor bestyrelsens ansvar, og den bør jævnligt drøfte foreningens arbejdsmiljø, gerne med ledelsen og de frivillige.

Ovenstående retningslinjer dækker en stor del af programmerne for frivilligt arbejde i EU, men det er vigtigt, at den frivillige konsulterer de specifikke retningslinjer/regler i hvert enkelt europæisk land og i hver enkelt støtteorganisation. I Danmark er formålet med arbejdsmiljøloven for eksempel at skabe et sikkert og sundt fysisk og psykisk arbejdsmiljø for alle. Lovens regler gælder derfor for alle, der "arbejder" - også selvom det er frivilligt arbejde, og uanset om arbejdet udføres i regi af en forening, en kommune eller et tredje sted. Arbejdsmiljølovgivning Frivilligt arbejde i Danmark er underlagt en række krav, såsom arbejdspladsens indretning, hvordan arbejdet skal udføres, og hvordan teknisk udstyr skal bruges. Der er også krav om at sikre, at de frivillige ikke risikerer at komme til skade i forbindelse med deres frivillige arbejde. På trods af den nuværende nationale lovgivning er der organisationer som Foreningen Bedsteforældres Klimaindsats i Aarhus i Danmark, der, selvom de inddrager borgere i borgeraktioner, ikke kræver den samme type specificitet med hensyn til sundheds- og sikkerhedsspørgsmål, da inddragelsen af frivillige har et større aktivistisk udtryk og mindre praktisk feltarbejde (som f.eks. beplantninger, anlæggelse af stier osv.).

Det er således klart, at den frivillige skal kende forholdene omkring sundhed og sikkerhed godt i forhold til det land og den organisation, han er en del af.



Fotosession med ældre mennesker til kommunikationsformål

10

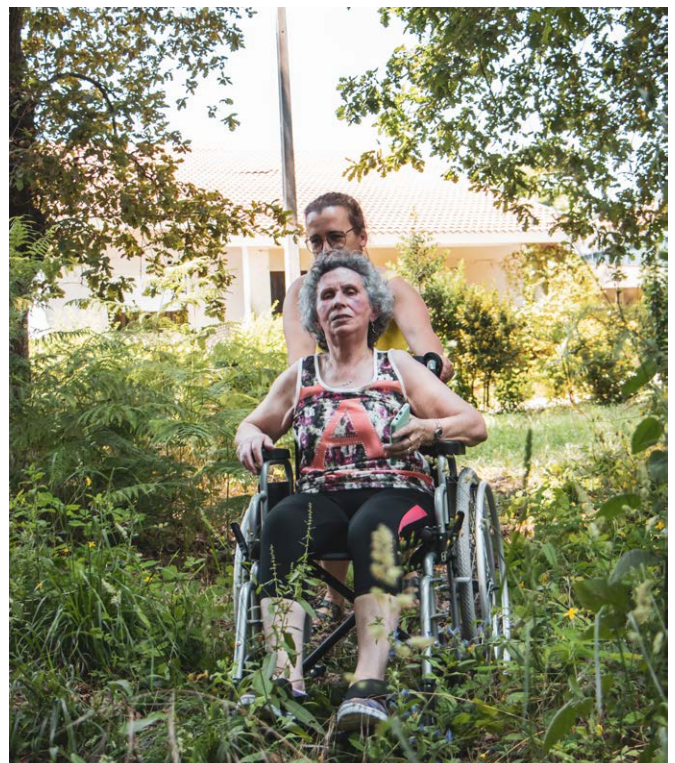
Hvad gør man hvis...



Der er flere scenarier, der kan opstå i løbet af et frivilligt seniorprogram og specifikt i en frivillig aktivitet eller indsats.

Hvis de ældre har svært ved at udføre opgaverne - hvilke tekniske, sociale og følelsesmæssige tips/strategier kan de ældre få for at være mere forberedte og selvsikre? Hvordan kan seniorerne som frivillige bidrage til gruppens sammenhold og motivation? Ældre, der har svært ved at udføre opgaver under frivilligt arbejde, kan have gavn af teknisk træning, social støtte og følelsesmæssig tryghed. Ældre kan bidrage til gruppesammenhold og motivation ved at dele deres erfaringer, give vejledning og støtte, gå foran med et godt eksempel og skabe en følelse af fællesskab i gruppen.

Hvis de frivillige støder på problemer under programmet, kan de altid få hjælp af teamlederen eller koordinatoren for programmet. Teamlederen holder altid de oplysninger, som de frivillige giver, fortrolige. Frivillige vil være omgivet af mennesker med samme tankegang og vilje til at hjælpe dig med at føle dig inkluderet i projektet.



Fortolkende gåtur med fokus på *Lucanus cervus*, en nationalt beskyttet bille (Lousada, Portugal)



11

Nyttige nødkontakter



Frankrig

Kontakter til læge og politi i nødsituationer:

Ambulance og alarmcentral: 112.

Brandvæsen: 18.

Politi: +33 (0)3 90 23 17 17.

Den centrale Politistation: +33 (0)3 90 23 17 17.

Gendarm Politi Station: +33 (0)3 88 37 52 99.

ASUM's medicinske nødsituationer: +33 (0)3 88 36 36 36
eller +33 (0) 800 71 36 36.

Andre kontakter:

Taxi: +33 3 88 12 21 22. Døgnåben.

Døve og hørehæmmedes alarmnummer: 114.

Cypern

Kontakter til lægehjælp, sikkerhed og politi:

Ambulance og nødhjælp: 112 eller 199.

Politi: 112 eller 199.

Brandvæsen: 112 eller 199.

Cyperns civilforsvar: +357 22405100.

Andre kontakter:

Cyperns observatorium for den tredje alder: +357 22445453.

Portugal

Kontakter til lægehjælp, sikkerhed og politi:

Ambulance og nødhjælp: 112.

Offenlig sundhedslinje: +351 808 211 311. Alle dage, fra 8 til 20.

Politi for offentlig sikkerhed: 112 eller +351 218 111 000.

Republikansk nationalgarde: +351 213 217 000.

Portugisisk civilforsvar: +351 214 247 100.

Brandvæsen: 117 eller 112 eller +351 213 422 222.

Andre kontakter:

Seniorlinjen: +351 800 20 35 31. Hverdage fra 9:30 til 17:30.

National Taxi Center: +351 218 111 100.

Danmark

Kontakter til lægehjælp, sikkerhed og politi:

Ambulance og nødhjælp: 112.

Center for Frivilligt Social Arbejde : +45 66146061.

Danske Seniorer +45 35 37 24 22.

Frivilligjob - +45 31 68 56 87.

Ældre Sagen +45 33 96 86 86.

Island

Kontakter til lægehjælp, sikkerhed og politi:

Ambulance og nødhjælp: 112.

Kort over sundhedstjenester: <https://www.heilsuvera.is/kort/>

Kontakt ved medicinsk nødsituation: 112.

Tilgængelig 24 timer i døgnet, hver dag. 112 er Europas eneste nødtelefonnummer, som er tilgængeligt i hele EU.

Opkald er gratis.

12

En kort oversigt over frivilligt arbejde i Europa



I 2011 fastslog Europa-Parlamentets særlige Eurobarometer 75.2 om frivilligt arbejde, at "Vi kan med sikkerhed anslå, at mere end 100 millioner borgere er engageret i frivilligt arbejde". Undersøgelsen konkluderede også, at 3 ud af 10 mennesker anser sig selv for at være samfundsaktive. Næsten 80 % af de europæiske borgere anerkender frivilligt arbejde som en vigtig del af det demokratiske liv i Europa.

“Livet har givet mig så meget. **Jeg indså, at jeg havde en masse energi og forstod, at jeg ikke bare kunne beholde den for mig selv.** Jeg tror, at ånden i

frivilligt arbejde er en del af mit DNA, faktisk har jeg altid følt et behov for at hjælpe andre. **Taknemligheden man får gengælder de små opofrelser.”**

Marie, 76 år, Frankrig, tidligere børnehavepædagog

For nylig, i 2011, ifølge Europa-Parlamentets særlige Eurobarometer 75.2, var 22-24 % af europæerne (i alderen 15+) involveret i frivilligt arbejde regelmæssigt eller lejlighedsvis, med samme deltagelsesgrad blandt mænd og kvinder. Graden af involvering i frivilligt arbejde varierer betydeligt fra en medlemsstat til en anden. De nordiske EU-lande har

en tendens til at have de højeste procenter for deltagelse i frivilligt arbejde, f.eks. er det omkring 57 % i Holland, 43 % i Danmark og 39 % i Finland, mens Polen og Portugal har de laveste procenter på henholdsvis 9 og 12 %.

Man kan sige, at investeringer i frivilligt arbejde afspejler investeringer i social samhørighed. Alle disse EU-statistikker og resultater understreger værdien af frivilligt arbejde og behovet for, at det anerkendes fuldt ud som en generator for en større følelse af europæisk identitet og aktivt medborgerskab, et bidrag til det fælles bedste og menneskelig og social kapital. Der er utallige eksempler i Europa, der viser potentialet i frivilligt arbejde som en kilde til økonomisk vækst, en ny vej til integration og beskæftigelse og en facilitator for processer til bekæmpelse af økonomiske, sociale og miljømæssige uligheder.

Der er ingen tvivl om, at frivilligt arbejde er et vigtigt udtryk for aktivt medborgerskab, og sammen med politisk deltagelse fortjener det større anerkendelse, idéudvikling, fremme og facilitering af medlemsstater, organisationer, erhvervslivet og borgerne selv.



Plantning af indfødte arter på tværs af generationer (Lousada, Portugal)



13 Forskellen mellem frivilligt arbejde og servicelæring



Frivilligt arbejde og servicelæring kan opfattes som to meget ens begreber og aktiviteter. I virkeligheden er det begreber, der bruges til at beskrive sammenhængende filantropisk arbejde, men de forudsætter forskellige tilgange. Der er flere mulige veje, når det gælder engagement i tjenester, der ydes til samfundet eller naturen, og de mest udtryksfulde er frivilligt arbejde og servicelæring, som begge forudsætter borgernes deltagelse på frivillig basis uden økonomisk modydelse.

Education and skills requirements are two factors that distinguish approaches to civic participation. .På den ene side giver frivilligt arbejde mulighed for at rekruttere hvem som helst til et hvilket som helst projekt, dvs. det kræver ikke et bestemt ekspertiseniveau. En person med en akademisk baggrund i historie kan f.eks. arbejde frivilligt på et plejehjem, en skole eller i et naturbeskyttelsesprogram. Der kræves ingen baggrundsviden om frivilligt arbejde for at kunne yde en eksemplarisk indsats. På den anden side foreskriver servicelæring, at den frivillige skal integrere undervisnings-sessioner og dermed sikre komplementaritet mellem den teoretiske og praktiske del af det arbejde, der skal udføres. I dette tilfælde kan et eksempel på denne type deltagelse være en person, der studerer fysioterapi, og som ønsker at blive involveret i et medicinsk projekt, hvor tidligere erhvervet viden omsættes til praksis. På samme måde er det frivillige engagement i accepteret servicelæring normalt seks måneder, mens 'traditionelt' frivilligt arbejde kan være en hvilken som helst tidsperiode. Kort sagt er servicelæring en parallel kombination af studier og frivilligt arbejde, mens frivilligt arbejde simpelthen er baseret på konceptet om, at enhver borger tilbyder at bidrage til og drage fordel af samfundsengagement, uden obligatorisk interesse i uddan-



Workshop i at lave hjemmelavede kiks med henvisning til den lokale biodiversitet i Lousada (Portugal)



12 Referencer

Verdenssundhedsorganisationen (2002). Active Ageing: A Policy Framework. Verdenssundhedsorganisationen.

Den Europæiske Union.(2019). Ageing Europe – Looking at the Lives of Older People in the EU. Eurostat – Statistical Books.

Avramov, D. & Maskova, M. (2003). Active ageing in Europe – Volume 1. Europarådet.

European Youth Forum (2012). Volunteering Charter – European Charter on the Rights and Responsibilities of Volunteers. Bruxelles, Belgien.

Fernandes, A., Forte, T., Santinha, G., Diogo, S. & Alves, F. (2021). Active Aging Governance and Challenges at the Local Level. *Geriatrics*. 6(3), 64.

Verdenssundhedsorganisationen(2007). Global Age-Friendly Cities: A Guide. Verdenssundhedsorganisationen.

Grieger, K. & Cummings, C. (2022). Informing environmental health and risk priorities through local outreach and extension. *Environment Systems and Decisions*, 42(3), 388-401.

FN's økonomiske kommission for Europa (2021). Guidelines for Mainstreaming Ageing. Geneve

Det svenske folkesundhedsinstitut (2007). Healthy Ageing: A Challenge for Europe. Det svenske folkesundhedsinstitut (2007).

Jax, K., Calestanib, M., Chanc, K. M., Eserd, U., Keunee, H., Muracaf, B., Brieng, L., Potthast, T. & Wittmer, L. (2018). Caring for nature matters: a relational approach for understanding nature's contributions to human well-being. *Current opinion in environmental sustainability*, 35, 22-29.

Pillemer. K., Wells. N. M., Meador. R., Schultz. L., Henderson. C. & Cope. M. T. (2017). Engaging Older Adults in Environmental Volunteerism: The Retirees in Service to the Environment Program. *The Gerontologist*, 57(2), 367-375.

Liotta, G., Canhao, H., Cenko, F., Cuttini, R., Vellone, E., Illario, M., Kardas, P., Poscia, A., Sousa, R., Palmobi, L. & Marazzis, M. (2018). Active Ageing in Europe: Adding Healthy Life to Years. *Frontiers in Medicine*, 5.

Marques, A. M., Silva, M. G., Cerqueira, A., Bonança, Í. & Argüello, P. (2014). Are Social Representations of Positive Ageing Really Effective? The Ageing Process Through the Eyes of Elderly. *Journal of Spatial and Organizational Dynamics*, 2(2), 147-160.

Mattijssen, T. J. M. (2022). A Synthesis on Active Citizenship in European Nature Conservation: Social and Environmental Impacts, Democratic Tensions, and Governance Implications.

Ecology and Society, 27(2).

Measham, T. G. & Barnet, G. B. (2007). Environmental Volunteering: Motivations, Modes and Outcomes. *Australian geographer*, 39(4), 537-552.

Miles, I, Sullivan, W. C. & Kuo, F. E. (1998). Ecological restoration Volunteers: The Benefits of Participation. *Urban Ecosystems*, 2, 27-4.

Morgan, T., Wiles, J. L., Park, H. & Moeke-Maxwell, T. (2019). Social Connectedness: What Matters to Older People?. *Ageing and Society*, 41(5), 1126-1144..

Narushima, M., Liu, J. & Diestelkamp, N. (2018). Lifelong Learning in Active Ageing Discourse: Its Conserving Effect on Wellbeing, Health and Vulnerability. *Ageing & Society*, 38(4), 651-675.

Pillemer, K. & Cope, M. T. (2021) Older People and Action on Climate Change: A Powerful but Underutilized Resource. V: HelpAge International.

Sarfati, H. (2018). OECD. Preventing ageing unequally. Paris, Organisation for Economic Co-operation and Development, 2017. 253 pp. ISBN 978-92-64-27907-0.

Shmotkin D., Blumstein T. & Modan B. (2003). Beyond Keeping Active: Concomitants of Being a Volunteer in Old-Old Age. *Psychology and Aging*, 18(3), 602-607.

Auckland Council. (2021). Tāmaki Makaurau Tauawhi Kauramātua: Age-friendly Auckland. Mahere mahi - Action plan 2022-2027. Auckland: Auckland Council

International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (2011). The Legal Framework for Volunteering in Emergencies. Geneva.

Thois P. A. & Hewitt, L. N. (2001). Volunteer Work and Well-Being. *Journal of Health and Social Behavior*, 42(2), 115-131.

Verdenssundhedsorganisationen (2020). UN Decade of Healthy Ageing: Plan of Action. 2021-2030. Verdenssundhedsorganisationen.

Widjaja, E. (2010) Motivation Behind Volunteerism. CMC Senior Theses. Paper 4.

Bilag

Yderligere oplysninger om rettigheder og ansvar som frivillig:

Ret til støtte fra udbydere af frivilligt arbejde

Artikel 9 Alle frivillige har ret til refusion af udgifter, der er afholdt i forbindelse med den frivillige aktivitet, under hensyntagen til de forskellige niveauer af refusion, der følger af de forskellige frivillige aktiviteter. Disse godtgørelser skal være undtaget fra enhver form for beskatning;

Artikel 10 Alle frivillige har ret til at blive behandlet i overensstemmelse med de eksisterende normer, principper, standarder og mål for frivillighedspolitikker;

Artikel 11 Alle frivillige har ret til en sammenhængende opgavebeskrivelse, der gør det muligt for dem at gennemføre den frivillige aktivitet med en klar forståelse af dens formål og mål. Opgavebeskrivelsen bør så vidt muligt

udvikles og aftales i fællesskab mellem udbyderen af det frivillige arbejde og den frivillige, og den bør om nødvendigt opdateres i løbet af det frivillige arbejde. Desuden bør det defineres i det europæiske charter om frivilliges rettigheder og pligter. (Verdenserklæringen om Menneskerettigheder 7) Se artikel 28. Frivillige og lønnede medarbejdere har komplementære roller, og udbyderne af frivilligt arbejde skal sikre, at der er et godt samarbejde mellem disse to personalekategorier;

Artikel 12 Alle frivillige har ret til støtte og feedback under hele det frivillige arbejde. Dette omfatter forberedelse af aktiviteten, personlig vejledning og assistance under gennemførelsen af aktiviteten, korrekt evaluering og debriefing efter aktiviteten og fuld støtte til gennemførelsen af de nødvendige opfølgingsaktiviteter;

Artikel 13 Alle frivillige har ret til at deltage i beslutningsprocessen vedrørende den frivillige aktivitet på det mest hensigtsmæssige niveau. Desuden bør alle frivillige have adgang til organisationens demokratiske beslutningsprocesser. Hver frivillig bør have et vist ejerskab til projektet gennem medbestemmelse i procesimplementeringen og

retten til at deltage i de demokratiske processer, der er relateret til projektet.

Udbydere af frivilligt arbejdes rettigheder

Artikel 24 Nonprofit-organisationer og -grupper, der er uafhængige, styrer sig selv samt andre nonprofit-enheder eller offentlige myndigheder, der tilbyder muligheder for frivilligt arbejde, har ret til status som udbyder af frivilligt arbejde;

Artikel 25 Udbydere af frivilligt arbejde har ret til en stabil og bæredygtig støtteramme og et gunstigt miljø, herunder passende finansieringsstrukturer, der giver tilgængelig, bæredygtig og fleksibel finansiering;

Artikel 26 Udbydere af frivilligt arbejde har ret til at deltage i politiske beslutningsprocesser på alle niveauer inden for frivilligt arbejde og repræsentere de frivilliges interesser og behov. I betragtning af frivillighedsudbydernes ekspertise, som er de aktører, der er tættest på den frivillige, skal de høres om spørgsmål vedrørende politik eller lovgivning om frivillighedssektoren på alle niveauer;

Artikel 27 Udbydere af frivilligt arbejde bør ikke beskattes af deres indkomst;

Artikel 28 Udbydere af frivilligt arbejde skal udvælge frivillige i overensstemmelse med deres mission og vision og de frivilliges specifikke færdigheder og profil, hvis visse frivillige aktiviteter kræver det.

Udbydere af frivilligt arbejdes ansvar

Hovedansvar

Artikel 29 Udbydere af frivilligt arbejde forpligter sig til at udvikle en politik for frivilligt arbejde, der respekterer den frivilliges rettigheder;

Artikel 30 Udbydere af frivilligt arbejde skal være bekendt med de gældende juridiske rammer for frivilligt arbejde og kontrollere juridiske aspekter vedrørende gennemførelsen af den frivillige aktivitet;

Artikel 31 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre, at risici minimeres, og give klar vejledning til den frivillige. I den forbindelse forpligter udbyderen sig til at skabe det sikrest mulige miljø for den frivillige og til at give fuld information om

de mulige risici, der er forbundet med det frivillige arbejde;

Artikel 32 Udbydere af frivilligt arbejde skal tilbyde lige og gennemsigtig adgang til information om mulighederne for frivilligt arbejde samt om de frivilliges rettigheder og pligter;

Artikel 33 Udbydere af frivilligt arbejde skal iværksætte inkluderende og ligeværdige rekrutteringsprocesser for frivilligt arbejde. De skal identificere barrierer og udvikle foranstaltninger til at overvinde dem for at engagere forskellige grupper;

Artikel 34 Udbydere af frivilligt arbejde skal sikre en infrastruktur for forsikring, der dækker social beskyttelse i form af sundhedspleje og ansvarsforsikring for den frivillige under den frivillige aktivitet;

Artikel 35 Udbydere af frivilligt arbejde skal fremme frivilligt arbejde og dets fordele for samfundet og for den enkelte.



Grey4Green



www.grey4green.eu



Medfinansieret af Den
Europæiske Union

Europa-Kommissionens støtte til produktionen af denne publikation udgør ikke en godkendelse af indholdet, som kun afspejler forfatterens synspunkter, og Kommissionen kan ikke holdes ansvarlig for enhver brug, der måtte blive gjort af oplysningerne heri. Projektnummer: 2021-1-DK01-KA220-ADU-000026601